

**KOMITET BIOLOGII ŚRODOWISKOWEJ I EWOLUCYJNEJ
POLSKIEJ AKADEMII NAUK**

Przewodniczący: prof. dr hab. Krzysztof Spalik

Instytut Biologii Ewolucyjnej
Wydział Biologii Uniwersytetu Warszawskiego
Centrum Nauk Biologiczno-Chemicznych
ul. Żwirki i Wigury 101, 02-089 Warszawa
e-mail: spalik@biol.uw.edu.pl

Warszawa, 14 lipca 2020 r.

Sz. P. Wojciech Murdzek
Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Szanowny Panie Ministrze,

Komitet Biologii Środowiskowej i Ewolucyjnej Polskiej Akademii Nauk zwraca się z prośbą o podjęcie działań mających na celu ochronę własności intelektualnej w trakcie oceny wniosków składanych do lokalnych komisji etycznych do spraw doświadczeń na zwierzętach (dalej zwanych LKE).

Zgodnie z Ustawą z dnia 15 stycznia 2015 r. o ochronie zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych lub edukacyjnych (Dz. U. 2015 poz. 266) wykonywanie większości procedur badawczych na zwierzętach kręgowych i głowonogach wymaga zgody LKE. Wnioski składane do LKE zawierają szczegółowy opis projektów naukowych, będący własnością intelektualną aplikującego o zezwolenie badacza. Opis ten zawiera nierzadko innowacyjne rozwiązania metodyczne lub koncepcje nowych badań, np. służących opracowaniu leków lub terapii, które mogą być przedmiotem przełomowych publikacji oraz późniejszych wniosków patentowych.

Wnioski składane do LKE dotyczą m.in. procedur wykonywanych w ramach projektów finansowanych zarówno z grantów krajowych (np. Narodowego Centrum Nauki, Narodowego Centrum Badań i Rozwoju), jak i międzynarodowych. O ile jednak wnioski składane do agencji i organizacji finansujących badania, takich jak NCN i NCBiR, są objęte ochroną i nie mogą być udostępniane osobom trzecim, o tyle analogiczne co do zakresu informacji wnioski składane do LKE mogą być udostępnione wszystkim zainteresowanym powołującym się na zapisy Ustawy z dnia 6 września 2001 o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. 2001 Nr 112 poz. 1198; z późn. zm.). W ostatnim czasie obserwuje się wręcz masowe żądania udostępnienia wszystkich wniosków składanych do LKE, o czym informowali Pana Ministra przewodniczący LKE w piśmie z dn. 1 czerwca 2020 r.

Zdaniem Komitetu Biologii Środowiskowej i Ewolucyjnej PAN, informacje zawarte we wnioskach składanych do LKE winny być objęte taką samą ochroną, jak wnioski na projekty badawcze składane do NCN i NCBiR. Składane wraz z wnioskiem do LKE streszczenie

nietechniczne wyczerpuje, naszym zdaniem, obowiązek informowania opinii publicznej o zawartości wniosków. Co więcej, rozwiązanie takie jest wprost zalecane w Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/63/UE z dnia 22 września 2010 r. w sprawie ochrony zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych (Dz.U.UE.L.2010.276.33), pkt 41, gdzie czytamy: *Aby informować opinię publiczną, ważne jest podawanie do wiadomości publicznej obiektywnych informacji na temat projektów wykorzystujących żywe zwierzęta. Nie powinno to powodować naruszenia praw własności ani ujawnienia informacji poufnych. Dlatego użytkownicy powinni przekazywać anonimowe, nietechniczne streszczenia tych projektów, a państwa członkowskie powinny je publikować. Opublikowane informacje nie powinny naruszać anonimowości użytkowników.*

Komitet Biologii Środowiskowej i Ewolucyjnej PAN pragnie podkreślić, że niezbędne jest podjęcie działań na dwóch poziomach. Pierwszy poziom, doraźny, winien się skupić na wsparciu prawnym LKE i wdrożeniu procedur zabezpieczających przed ujawnieniem danych osobowych w związku z realizacją wymogów Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U.UE.L.2016.119.1.) oraz informacji podlegających ochronie w związku z Ustawą z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.U. 1994 nr 24 poz. 83; z późn. zm.). Drugi poziom, systemowy, winien się wiązać ze zmianą Ustawy z dnia 15 stycznia 2015 r. o ochronie zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych lub edukacyjnych, w taki sposób, by spełniała ona zapisy wspomnianego wcześniej pkt. 41 Dyrektywy 2010/63/UE. Tym samym zapewniałaby ona ochronę przed naruszeniem własności intelektualnej i ujawnianiem informacji poufnych na wzór rozwiązań zapisanych w Ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018 poz. 1668; z późn. zm.).

Komitet wyraża przekonanie, że niezbędne jest wyposażenie LKE oraz Krajowej Komisji Etycznej do Spraw Doświadczeń na Zwierzętach w odpowiednie narzędzia administracyjno-prawne i finansowe gwarantujące ochronę bezstronnej i rzetelnej oceny wniosków.

prof. dr hab. Krzysztof Spalik
Przewodniczący Komitetu

Do wiadomości:

- Mateusz Morawiecki, Premier RP
- Rafał Grubiński, Przewodniczący Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży, Sejm RP
- prof. dr hab. Kazimierz Wiatr, Przewodniczący Komisji Nauki, Edukacji i Sportu, Senat RP
- dr hab. Tomasz Pietrzykowski, prof. UŚ, Przewodniczący Krajowej Komisji Etycznej do Spraw Doświadczeń na Zwierzętach
- prof. dr hab. Jerzy Duszyński, Prezes Polskiej Akademii Nauk